

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 312/14

KLAGER: Advokat John Chr. Elden på vegne av Ronny Alte
ADRESSE: Postboks 6684 St. Olavs Plass, 0129 Oslo
PUBLIKASJON: NRK
PUBLISERINGSDATO: 04.09.2014
STOFFOMRÅDE: Politikk
SJANGER: Nyhet
SØKERSTIKKORD: Tilsvaretsrett, møtegælsesrett, respekt for livssyn
REGISTRERT: 10.10.2014
BEHANDLET I PFU: 26.05.2015
BEHANDLINGSTID: 226 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson (advokatklage)
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

NRK Østfold publiserte **torsdag 4. september 2014** en nettartikkel med tittelen «**Støtter uttalelse fra høyreekstrem aktivist**».

Ingress:

«I et intervju med Klassekampen stiller Frp-topp Ulf Leirstein seg bak uttalelser fra en kjent norsk høyreekstrem aktivist som har sagt at islam spiser opp vestlige verdier.»

Videre:

«Storingsrepresentanten som er andre nestleder i partiets stortingsgruppe og fraksjonsleder for Frp i justiskomiteen, har den siste uka fått kritikk både fra sitt eget parti og fra Arbeiderpartiet etter at han trykket Liker på Facebook på et innlegg der Ap-politiker Hadie Tajik ble sjikanert for sin muslimske bakgrunn. Det er ikke første gang at Leirstein har likt kontroversielle uttalelser på Facebook.

Han har den kjente høyreekstremer aktivisten Ronny Alte blant sine 5.500 venner, men sier at han (har) 4.500 venner på Facebook uten at han nødvendigvis er enig med disse i alt. Konfrontert med en bloggpost fra Alte der han skriver at islam gradvis spiser opp de vestlige verdier, sier Leirstein til Klassekampen at han stiller seg bak den uttalelsen.»

KLAGEN:

Klager er omtalte Ronny Alte via advokat. I klagen anføres det at Alte ikke kjenner seg igjen i og ikke aksepterer å bli omtalt som «høyreekstrem aktivist». Med klagen er det også vedlagt en korrespondanse med NRK der det framgår at NRK har avvist tilsvaret fra klageren.

Klageren mener NRK har opptrådt i strid med Vær Varsom-plakatens punkt 4.3, om respekt for egenart og identitet, ved å navngi ham, «selv om målet trolig ikke var å henge ut ham, men å demonisere stortingsrepresentant Leirstein ved å knytte ham til en de valgte å sette en merkelapp på». Klager mener NRK skulle foretatt bedre undersøkelser før de valgte å knytte merkelappen på ham.

Videre anføres det brudd på punkt 4.13, om å rette og eventuelt beklage feilaktige opplysninger, 4.14, samtidig imøtegåelse, og 4.15, tilsvarets retten. «Man har verken dementert eller beklaget påstanden. NRK har ikke gitt Alte anledning til samtidig imøtegåelse av faktiske opplysninger og man har heller ikke i ettertid og snarest mulig gitt han adgang til tilsvaret – slik i alle fall de øvrige mediene gjorde.» Det vises her til at både Klassekampen og Sunnmørsposten etterkom klagers ønske om tilsvaret, jfr. punkt 4.15.

I klagen er det vist til Store Norske Leksikons definisjon av høyreekstremisme. Der heter det: «Begrepet er gjerne avgrenset til bevegelser som er åpent anti-demokratiske og som forfekter eller aksepterer voldsbruk som politisk virkemiddel.» Det vises også til at PST har knyttet høyreekstremisme til bruk av vold.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram. Begrunnelse for dette finnes i det vedlagte materialet. Klageren sendte NRK Østfold en e-post tretten dager etter publisering, med anmodning om å få publisert et tilsvaret. Dette ble avvist av redaksjonen.

TILSVARSRUNDEN:

NRK avviser klagen på alle punkter. I sitt tilsvaret viser NRK til klagerens aktivitet som tidligere talsperson og leder for Norwegian Defence League (NDL) og som leder for Pegida Norge. NRK siterer så ekstremistforsker Lars Gule med Gules samtykke. Han mener det er grunnlag for å omtale klageren som høyreekstremist, og det er etter Gules mening ikke noe krav for definisjonen at man skal være tilhenger av vold eller selv ha utført vold for å bli kalt (høyre)ekstrem. Videre viser NRK til henvisningen til PST ikke er relevant fordi PST selv, på sin hjemmeside, har skrevet at «[P]ersoner med ekstremistiske holdninger tar ikke nødvendigvis i bruk voldelige virkemidler selv».

Et sentralt poeng i NRKs tilsvaret er at klageren ikke skiller mellom høyreekstrem og høyreekstremist. Det vises her til klagerens egen hjemmeside (<http://www.ronnyalte.net>) klart gjør et slikt skille. Der heter det:

«Høyreekstreme betegnes tradisjonelt som antidemokratiske, nasjonalistiske (rasistiske), lider av fremmedfrykt, er kvinnefiendtlige og homofobe. En høyreekstremist skiller seg

KLART fra høyreekstrem på et område, en ekstremist er villig til å benytte vold som politisk virkemiddel.» Klageren omtaler seg selv å tilhøre ytterste høyre, men opplyser at han er for å styrke demokratiet, han er for likestilling og at han ikke er opptatt av seksuell legning. Han omtaler seg selv som høyrepopulist.

NRK slår fast at klageren selv skiller mellom begrepene høyreekstrem og høyreekstremist og anfører at NRK i den påklagede nettartikkelen har omtalt han som ekstrem. Det anføres at det er en sentral oppgave for pressen å rette søkelyset mot stortingsrepresentanter og deres meningsfeller og at det var riktig å kalle klageren høyreekstrem. NRK mener videre at begrepet klageren selv anvender, høyrepopulist, er for svakt til å dekke klagerens tilhørighet på ytterste høyre fløy. Det vises her til bakgrunnen fra Norwegian Defence League.

Til slutt i tilsvaret vises det til dialog mellom klageren og NRK om en mulig minnelig løsning av klagesaken, men at dette strandet da klageren krevde en eget tv-sendt debattprogram om begrepsbruken og et intervju med seg selv, skrevet av ham selv som kunne publiseres på NRKs nettsider. NRK tilbød imidlertid å lage et intervju med ham der begrepsbruken kunne omhandles journalistisk.

Klageren anfører i sitt tilsvar at han aldri har krevd at det skulle sendes et tv-program, men at det kunne være en løsning for å klargjøre begrepene, om det er ønskelig. Ellers gjentas argumentene fra klagen.

NRK gjentar at man der oppfattet et tv-program som en del av klagerens krav for å løse saken i minnelighet

